

Çocuk Eğitiminde Anne Babalara Öneriler

– KARAM-41 · 09 Eylül 2024

“Bir toplumun asıl ruhunu en iyi gösteren şey o toplumda çocuklara nasıl davranıldığıdır.” Nelson Mandela

“Çocuklar taklit konusunda çok başarılıdır. Öyleyse taklit edecekleri güzel yetişkinler olalım.” Anonim

Anne baba olmak elbette zordur. Kendi kendine yetmeyen bir çocuğun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmak, onu hayata hazırlamak, bir yetişkinin üstlenebileceği en büyük sorumluluktur.

Anne baba olmanın en zorlu yanlarından biri de, “Yeterince iyi bir anne baba mıyım?” sorgulamasıdır. Pembe dizilerdeki gibi mükemmel bir hayat yoktur. Çocuğun gelişim sürecinde sorunlar yaşanması normaldir. Önemli olan bu sorunların fark edilip çözüme ulaştırılmasıdır.

Mükemmel değil, mutlu anne babalar olmak için, “içgüdüsel” yanımızı, yani “içimizdeki çocuğu” keşfetmeli ve zaman zaman serbest bırakabilmeliyiz.

Anlamak, çocuğuyla başarılı bir ilişki geçirmek isteyen anne babaların elindeki en büyük güçtür. Ancak bir de anlaşılma gereksinimi var. Anlaşılma çocuklar kadar her anne babanın da hakkıdır.

Anne babanın çocukla kurabileceği en iyi ilişki biçimi, “içtenliğe, sevgiye ve temel bir güven duygusuna” dayanır. Bu duygu karşılıklı olarak oluştuğundan sonra, hayat herkes için çok daha kolay olacaktır. “Dozajı iyi ayarlayarak çocuğunuza acınızı, kızgınlığınızı göstermekten kaçınmayınız”.

Siz kendinizi ne kadar açık ve rahat ifade edebilirsiniz, çocuğunuz da aynı beceriyi o ölçüde kazanacaktır. Anne babalığı, sadece kuralları aktarmak gibi kabul etmemeliyiz. Anne babalık “çalış” demek kadar, oturup gayet doğal bir biçimde çocukla oynayabilmek, bundan zevk alabilmek demektir.

O nedenle anne baba olarak çocuğunuzla ilişkilerinizde:

1-İfade edin ve dinleyin: Dikkatle dinleyin ve kelimelerin arkasındaki duyguları "duyun".

2-Birbirinizi destekleyin, onaylayın: Bir ebeveyn olarak göreviniz rehberlik etmek ve etkilemektir.

Farklılıklara sevginizi ve kabulünüzü katarak tepki verin.

3-Birbirinize saygı duyun: Çocuklarınızın görüşlerine ve aileye bireysel katkılarına saygı gösterin.

4-Güven geliştirin: Çocuklarınızla arkadaşlık ve güven temeli oluşturun. Dostça tartışmaları arttırın.

Bağırma ve başının etini yemeyi en aza indirin.

5- Mizahi oyun anlayışınız olsun: Çocuklarınızla eğlenceli zaman geçirin, örneğin, yürüyüşler, müzik dinlemek, beraber oyunlar oynamak gibi.

6-Sorumlulukları paylaşın: Çocukların karar verme yeteneklerini geliştirin. Örneğin, “ne giyeceğine, ne zaman çalışacağına karar vermesi” gibi. Çocuklar kendilerini önemli ve yararlı hissetsinler.

7-Doğru ve yanlış öğretin: Çocuklarınızla anlaşmalar yapın. Sınırlarınızı bilsinler. Anlaşma bozulunca ne olacağını bilsinler. Anlaşmayı ve sonuçlarını çocuğunuzla beraber yapın.

8-Göreneklere ve geleneklere kuvvetlendirin: Çocuğunuzun ailede kendini önemli hissetmesi için yollar bulun. Ev işlerini paylaşın, seyahat planlarını beraber yapın, mutfakta sorumluluklar verin. Onlara özel olduklarını söyleyin.

9-Aile planlarını ve sohbetlerini arttırın: Aile toplantıları yapın. Herkes fikirlerini söyleyebilsin ve dinlensin. Televizyon kapalı olarak yemek yiyin.

10-Problemlere yardım arayın, problemleri kabul edin: Yardım almaya çekinmeyin.

Eğitmek, doğru tepki vermektir. Eğitim, doğruları söylemek değil, doğruları yapmaktır. Çocuğunuza örnek olun. Arkası gelir. Başarılı eğitim sisteminin özelliği, ödüllendirici ve eğlendirici olmasıdır.

Çocuğunuza “aferin” demekte cömertlik gösterin. Seçme hakkı tanıyın, yanlışlarını değil, doğrularını görün, güzel sözlerle onu övmeyi ihmal etmeyin.

Çocuklara istedik davranışları kazandırmanın yolu, doğru yaptıklarında olumlu pekiştirmektir. “Aferin, ellerini yıkadığını gördüm”, “seni ders çalışırken görmekten mutlu oldum” gibi söylemler, doğruların fark edilmesini pekiştirmektir. Takdir edilen ve övülen çocuklar, takdir etmeyi öğrenirler.

Çocuğunuzun küçük başarılarını olumlu sıfatlarla takdir ederseniz, kendine güven duygusunu kazandırabilirsiniz. Çocuğunuza nasıl hitap ederseniz, öyle olmasına zemin hazırlarsınız. “Tembel”, “pasaklı”, “asi”, “sorumluz” gibi olumsuz sıfatlar, çocuklarda olumsuz özellikleri pekiştirir.

Çocuğunuzu hiçbir zaman başkalarıyla kıyaslamayın. Önemli olan çocuğunuzun başkalarına kıyasla ne kadar başarılı olduğu değil, kendi yapabileceklerine kıyasla ne kadar başarılı olduğudur.

Çocuğunuzun hatasını başkalarının yanında konuşmayın ve eleştirmeyin. Sık eleştirilen çocuklar içe kapanık ve güvensiz olurlar.

Çocuğunuzun dış görünüş ve özellikleri ile ilgili hep olumlu sözler söyleyin. “Şişko, sıska,” gibi sözler söylemekten kaçının. Bu tür sözler, yetersizlik duygusunun yerleşmesine sebep olur. Suçlanan çocuklar, suçlamayı ve yalan söylemeyi öğrenirler.

Çocuklarınızla alay etmeyin, onları küçük düşürmeyin ve utandırmayın. Alay edilen çocuklar, utanmayı öğrenirler. Haklı sebeplere dayansa da, kızgın ve öfkeli görünüm, çocuğunuzun da aynı özellikleri kazanmasını sağlar.

Çocuğunuzda kavga etme ve hırçınlık gibi davranışlar görürseniz, aile içindeki ilişkilerinizi ve örnekleri gözden geçirin. Çocuklar kızgın insanları sevmezler. Kızgın olduğunuzda, akıl vermeye kalkmayın.

Çocuğunuza hiçbir sebeple küsmeyin. Onun çevresine, sizin için ne kadar değerli olduklarını belirten notlar yazın. Çocuklarınıza çirkin söz söylemeyin, kötü dua etmeyin.

Çocuğunuzun hayattan zevk almasına yardım edin. Onu mutlu eden etkinlikleri destekleyin ve bunu dile getirin. Öğrendiğiniz fıkraları ona anlatın. Onun size anlattıklarını can kulağıyla dinleyin.

Çocuğunuzun yaptığına “bu yanlış” demek yerine, “şu bölümü iyi, acaba diğer bölümü daha farklı olabilir miydi?” diye yaklaşın. Yanlışını söyleyerek çocuğunuzu düzeltemezsiniz. Olumsuz konuşarak motivasyon artırma yöntemi tarihe karışmıştır. Çocuğunuzu gayrete getirmek için olumlu bir tavır içinde olun.

Hiçbir eleştiriyi çocuğun kişiliğini hedef alarak yapmayın. Davranışı eleştirin. Adama değil, topa vurun. “Tembel” yerine “ödevini neden yapmadın?”, “sorumluz” yerine, “odan toplanmamış” deyin.

Çocuğunuzun beğendiğiniz özelliklerini dile getirin. Bunu başkalarının yanında yapmaktan çekinmeyin.

Çocuğunuzun başarılarını abartmadan övün. Samimiyetinizden şüpheye düşürmeyin.

Çocuğunuza ulaşabileceği hedefler koyun ve bunlara ulaştığında onu ödüllendirin. Becerikli olmasını, yapmasına fırsat vererek sağlayın. Somut bir şey üretmek kendine olan güven ve saygısını geliştirir.

Başarılı olanlar, kendilerine güvenenler ve kendileriyle barışık olanlardır. Çocuğunuza bunları kazandırın.

“Çocukları iyi birer insan yapmanın en iyi yolu onları mutlu etmektir.” Oscar Wilde

Mutlu ve sağlıklı çocuklar yetiştirmek dileğiyle...

Sevgiyle kalın...

Seyfettin Karamızrak